

N:o 2.

Ank. till Riksd. kansli den 19 februari 1896, kl. 12 midd.

Betänkande, i anledning af väckta motioner om nedsättning af stämpelafgiften å spelkort.

(1:a A.)

I en inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 74, hemställer herr *J. Johansson* från Stockholm, »att Riksdagen ville besluta, att den stämpelafgift å spelkort, som enligt kongl. kungörelsen af den 7 Oktober 1892 för närvarande utgör en krona och femtio öre för hvarje kortlek, måtte nedsättas till femtio öre för hvarje kortlek, och nedsättningen tillämpas från och med 1897 års början».

Till stöd härför anför motionären:

»Om ett riksdagsbeslut stadfästes på grund af tvenne beaktansvärda syften: sedlighetens och statsinkomstens höjande, men det, omedelbarligen efter beslutets trädande i kraft, visar sig, att såväl sedligheten som statsinkomsten blir mindre än den var förut, så bör man icke uppskjuta att ändra detta beslut af det skäl, att det är så nyligen fattadt.

Den stämpelförhöjning å spelkort, som tillämpats under de trenne sistförflutna åren, har, enligt de faktiska siffrorna och den allmänna

meningen, icke verkat godt, hvarken i sedlighetens intresse eller ur ekonomisk synpunkt.

Fabrikspriset å svenska spelkort, exklusive stämpelafgiften, är högst femtio öre per lek. Före 1871 var stämpelafgiften per spel om två lekar 75 öre, derefter och intill 1893 1 krona 50 öre och för närvarande 3 kronor. Genom nu gällande orimligt höga stämpelafgift omöjliggöres hardt när den inhemska fabrikationen, och följderna har blifvit en oerhörd smuggling, hvilken, på samma gång den är en stöld från staten, icke fördyrar spelkortet och ej heller höjer sedligheten. Trots den fördubblade stämpelafgift, som tillämpats från och med 1893, utgjorde statsinkomsten för hvarterdera året 1893—94 i medeltal endast 82,080 kronor, då årliga inkomsten under femårsperioden 1887—91, då stämpelafgiften var dubbelt lägre, i medeltal utgjorde 119,016 kronor. Alltså en minskad inkomst för åren 1893—94 af 73,872 kronor. 1895 års resultat, ännu ej känt till siffran, emotses dock icke blifva bättre än de tvenne nästföregående årens, och ändå öfvas kortspel minst lika mycket för närvarande som under den ofvan åberopade femårsperioden, hvadan man kan sluta sig till smugglingens omfång. Bruket af olagliga utländska spelkort hörde icke till sällsyntheterna äfven då stämpelafgiften var dubbelt lägre än för närvarande, men numera hör det till ordningen för dagen. De täta och billiga trafikförbindelserna med ett af våra närmaste grannland och det föga skrymmande godset underlätta smugglingen, och det låga varuvärdet förringar, i händelse af upptäckt, smugglarens risk. Han kan, genom dagliga öfverfarter och medförande af blott några spel åt gången, rent af existera på denna sedeslösa industri, och med visshet kan antagas, att han icke på svensk botten saknar köpare för sin vara. Det olöfliga tillvägagåendet blir än mera beklagligt derigenom, att smugglingen, för att undgå tulltjenstemännens uppmärksamhet, måste ske i liten skala för hvarje gång, och sålunda desto flere personer och ju oftare frestas till denna öfverträdelse.

Är nu kortspel osedligt, så lär väl sedligheten omkring rafflelådan och rouletten och vid begagnandet af alla andra spel, der det gäller att vinna eller förlora penningar, icke vara större. Till försvar för den nuvarande höga stämpelafgiften har man anfört, att »många spelare genom skicklighet i sin konst vinna stora summor, hvilka genom stämpelafgift skulle blifva beskattade», men hvad betyder väl 75 öres förhöjning i priset på en kortlek gent emot de tusentals kronor, som genom densammas begagnande kunna vinnas eller förloras på några

få timmar. Man har också sagt, att »genom billiga spelkort skulle minderåriga barn vänja sig vid spel och blifva passionerade spelare, innan de ännu uppnått myndighetsåldern». Detta är en bitter erfarenhet för dem som gjort den, men, må man då mindre skylla på korten än på naturanlag och uppfostran. För den verkliga spelpassionen, som ingenting annat är än gissningen »udda eller jemt», äro dessutom alla spelapparater umbärliga. Den passionen tager ut sin rätt i smyg och inom slutna dörrar, i händelse alla spel om penningar lagligen förbjudas.

Vill man emellertid hämma ett dubbelt ondt, den olagliga och sedeslösa importen af utländska spelkort och den förlust, som derigenom drabbar statsverket, torde säkraste medlet vara att ganska betydligt sänka den nuvarande stämpelafgiften, hvilken, under de tre år den existerat, har förskaffat synnerligast det danska fabrikkatet, vackert och guldkantadt som det är, en stor marknad inom vårt land. Beslutes således att sätta stämpelafgiften så låg, att smugglarens risk blir större än hans vinst, så kommer hvarken statsverket eller sedligheten att förlora derpå.»

I enahanda syfte anför herr friherre *W. G. von Schwerin* i en likaledes inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 103:

»Då stämpelskatten på spelkort af 1893 års Riksdag höjdes från 75 öre till 1 krona och 50 öre per lek, saknades ej varnande röster, som förutspådde, att denna exempellöst höga skatt, som uppgår till minst sex gånger sjelfva varans värde, skulle föranleda dels minskning i inkomsten för staten och dels en storartad insmuggling till landet af utländska spelkort.

Att så inträffat är numera allmänt bekant, och skadan torde endast kunna repareras genom att åter sänka stämpelbeloppet. Men för att förekomma smugglingen, måste en än lägre afgift åsättas än den, som var gällande före senaste höjningen. Då de mesta korten insmugglas från Danmark, borde man taga detta lands stämpelskatt till utgångspunkt.»

På grund häraf föreslår herr friherre von Schwerin, att stämpeln på spelkort sättes till samma belopp som den danska eller något liknande.

Statsverkets inkomst af kortstämpelafgiften har under nedannämnda år utgjort:

1884	116,216: 25
1885	114,054: 75
1886	103,417: 50
1887	109,902: 75

1888	124,208:	25
1889	122,501:	25
1890	120,405:	75
1891	121,465:	50
1892	159,093:	75
1893	99,683:	30
1894	88,369:	50

Beloppet för år 1895 kan ännu icke fullt bestämdt uppgifvas, men lär, enligt hvad utskottet inhemtat, utgöra 92,419 kronor 50 öre.

Häraf framgår, att för hvart och ett af åren 1884—1891 inkomsten af kortstämpelafgiften, som då utgick med 75 öre för hvarje lek, utgjorde i medeltal 116,521 kronor 50 öre, motsvarande en årlig förbrukning af 155,362 lekar. År 1892 inträdde en ökning, som tydligen berodde på att spelkort under senare delen af detta år, i anledning af den genom kongl. kungörelsen den 7 oktober 1892 stadgade höjningen af afgiften till 1 krona 50 öre för hvarje lek, uppköpts i förråd för kommande behof. Redan år 1893, med hvars början berörda kungörelse trädde i kraft, skedde en betydlig minskning såväl i antalet förbrukade kort som i inkomsten af stämpelafgiften, och år 1894 nedgick, såsom ofvan synes, inkomsten till 88,369 kronor 50 öre, hvarefter den emellertid under år 1895 å nyo något ökades. I medeltal för åren 1894 och 1895 utgjorde inkomsten, om man bortser från att möjligen någon ringa del af densamma härrörde af tilläggsstämpel å förut enligt den äldre beräkningsgrunden stämplade kort, med beräkning af den nu stadgade stämpeln, 90,394 kronor 50 öre, som motsvarar en förbrukning af allenast 60,263 lekar om året.

Genom den senast skedda förhöjningen i kortstämpelafgiften har sålunda, i motsats till hvad som dermed åsyftades, åstadkommits en betydlig minskning såväl i statens inkomst af denna skattetitel som ock i de svenska fabrikanternas afsättning. Någon förbättring i sedligt afseende torde deremot ej hafva vunnits. De, som spela om höga belopp, låta icke afhålla sig derifrån genom en hög stämpelskatt. För dem åter, som använda spelkortet såsom ett tidsfördrif, är en afgift af 1 krona 50 öre för hvarje lek allt för dryg. Den betänkligaste påföljden af den höjda afgiften anser utskottet emellertid vara den häraf föranledda frestelsen till underslef, och det torde ej lida något tvifvel, att spelkort användas nu lika mycket som förr, och att minskningen i statens inkomst af kortstämpel-

afgiften hufvudsakligen föranledes af att kort i myckenhet insmugglas från grannlanden och försäljas här i landet. Sådant kan nemligen med stor vinst ega rum till följd af de i Danmark och Norge gällande låga stämpelafgifter å spelkort, utgörande i Danmark 8 skilling danskt mynt ($16\frac{2}{3}$ öre) och i Norge, enligt upplysning, meddelad af en af utskottets ledamöter, 60 öre för lek. I anledning häraf anser utskottet, att en nedsättning uti ifrågavarande afgift bör ske, samt föreslår, att herrar Johanssons och friherre von Schwerins motioner må af Riksdagen på det sätt bifallas,

1:o) att stämpelafgiften å spelkort nedsättes till 50 öre för hvarje lek.

Beträffande tidpunkten, från hvilken den föreslagna nedsättningen må tillämpas, anser utskottet, att denna bör sättas så tidigt som möjligen kan ske, utan att förlust derigenom tillskyndas dem, som innehafva lager af stämplade spelkort. Efter de upplysningar, som utskottet i detta hänseende inhemtat, torde tidpunkten lämpligen kunna bestämmas till den 1 nästa Juli. Utskottet hemställer därför,

2:o) att det beslut, som Riksdagen i anledning af utskottets hemställan här ofvan under mom. 1 kan komma att fatta, må af Riksdagen för dess del bestämmas att lända till efterrättelse från och med den 1 Juli 1896.

Stockholm den 18 Februari 1896.

På bevillningsutskottets vägnar:

H. Cavalli.